

Vragen Rivierklimaatpark IJsselpoort	
onderwerp	antwoord
Dijk	
1. Wat betekent buitendijks en wat is binnendijks?	Buitendijks is het gebied van de uiterwaarden en de rivier. Binnendijks is het gebied achter de dijken waar de dorpen liggen.
2. Hoe is de relatie tussen de dijkversterking en de maatregelen van Rivierklimaatpark IJsselpoort?	De dijkversterking is een afzonderlijk project van Waterschap Rijn en IJssel, met een eigen participatieproces en procedure. Waterschap Rijn en IJssel is één van de samenwerkingspartners van Rivierklimaatpark. De planning van beide projecten wordt op elkaar afgestemd, zodat de projecten tijdens het ontwerpproces samen oplopen en de overlast bij de uitvoering straks beperkt is. Voor meer informatie over de dijkversterking bij Westervoort, kunt u terecht op de projectwebsite van de dijkversterking van Waterschap Rijn en IJssel, hier vindt u ook de contactgegevens: Dijkversterking Pannerdense Waard - Westervoort Waterschap Rijn en IJssel (wrij.nl)
3. We hebben al een keer een sessie gehad over dit gebied van het waterschap, moet het nou nog een keer?	Ja, hoewel beide projecten Rivierklimaatpark en dijkversterking Pannerden - Westervoort deels in hetzelfde gebied liggen hebben elk een eigen focus. Rivierklimaatpark richt zich op de uiterwaarden, de dijkversterking op de dijk. De projecten werken samen om de opgaves en ontwerpen op elkaar af te stemmen en de ruimtelijke kwaliteit van het gebied te vergroten. Elk van de projecten doorloopt een eigen procedure en participatieproces. Daar waar nodig wisselen we informatie tussen beide projecten uit, om zo dubbelwerk te voorkomen. Zie ook het antwoord op vraag 2.
Energie	
4. Is er binnen Rivierklimaatpark ruimte voor initiatieven voor duurzame energie?	In Rivierklimaatpark is ruimte voor het kleinschalig opwekken van duurzame energie. Dit is opgenomen in de Intergemeentelijke Structuurvisie (IGSV). Het projectteam rivierklimaatpark werkt dit onderdeel niet verder uit. Andere partijen kunnen hierin initiatief nemen. Het is dan aan de initiatiefnemer om te bepalen hoe dit wordt vormgegeven en of anderen in het gebied kunnen meeprofiteren.
Faunapassage	
5. Er komt een faunapassage. Komen er dan ook meer bevers?	De bever en otter weten het gebied al te vinden via de natte open verbindingen, zoals de onderdoorgang Rozendaalse beek (A348) bij het gemaal De Volharding. De faunapassage is bedoeld als droge verbinding voor zoogdieren, reptielen en amfibieën. Zo kunnen ze zich gemakkelijk bewegen tussen de Velperwaarden en Landgoed Biljoen.
Fietsverbinding	
6. Zit de fietsbrug over de IJssel niet meer in het plan?	Deze fietsbrug maakt inderdaad geen onderdeel uit van het Voorkeursalternatief.
7. Komt er een vrij liggend fietspad over de IJsseldijk bij Westervoort?	Dit wordt momenteel onderzocht. De opdracht is om de IJsseldijk bij Westervoort veiliger te maken voor fietsers. Een vrij liggend fietspad is één van de varianten die we onderzoeken, evenals bijvoorbeeld éénrichtingsverkeer.
8. Komt er een fietspad van de Veerpont naar de Havikerwaard?	In de verkenningsfase zijn veel ideeën opgehaald. Eén van de ideeën was een fietspad door de uiterwaarden van de Veerweg van de Havikerwaard naar een brugverbinding over de Steegse haven (naast of aan de brug van de A348). Bij de alternatievenafweging van het Rivierklimaatpark is gekozen om deze optie niet op te nemen in het voorkeursalternatief. Er is onvoldoende geld en draagvlak voor dit idee.

Grond		
9.	Wat gebeurt er met de afgegraven grond?	De afgegraven grond wordt volgens de regels zoveel mogelijk in het Rivierklimaatpark of in de directe omgeving toegepast. Als dit niet mogelijk is, dan wordt de grond afgevoerd.
Informatie		
10.	Het is lang stil gebleven rondom Rivierklimaatpark. Wat is er gebeurd en waar kan ik meer lezen over de plannen?	In de vorige fase zijn samen met de omgeving alternatieven van het plan voor Rivierklimaatpark opgesteld. Na beoordeling van onder andere milieueffecten, kosten en baten is het Voorkeursalternatief (VKA) ontwikkeld. Tijdens de planuitwerkingsfase wordt dit VKA verder uitgewerkt naar een Voorkeursvariant (VKV). Vervolgens worden de benodigde ruimtelijke procedures doorlopen en de hoofdvergunningen voor realisatie aangevraagd. U leest hierover meer op onze website www.rivierklimaatpark.nl en in onze nieuwsbrief; aanmelden kan via de website.
Inrichting		
11.	Zijn de ecologische verbindingen die aangegeven worden in het VKA, al definitief vastgesteld?	Het voorkeursalternatief is vastgesteld in de Intergemeentelijke structuurvisie. Met pijlen is aangegeven dat het Rivierklimaatpark geen losstaand gebied is, maar onderdeel is van een groter ecologisch netwerk. Met de rivier is RKP verbonden met de uiterwaarden langs de Nederrijn en IJssel waaronder Rijnstrangen en Havikerwaard. Haaks op het gebied is het verbonden met Veluwezoom en Duivense broek. Het Rivierklimaatpark richt zich op de inrichting van het buitendijkse gebied. Tijdens de planuitwerking worden de ecologische verbindingen daarin verder onderzocht en uitgewerkt. Een maatregel om de ecologische verbinding met de omgeving te verbeteren, is het aanleggen van een faunapassage. Deze komt te liggen onder de N348 bij gemaal de Volharding. Deze maatregel wordt mogelijk al tijdens de planuitwerkingsfase aangelegd.
12.	Is al bekend of en wanneer Struijk Verwo vertrekt uit het gebied?	Wanneer het bedrijf vertrekt is nog niet bekend. De gesprekken hierover zijn opgestart, in het kader van de planuitwerking. In het Voorkeursalternatief is geen ruimte voor Struijk Verwo opgenomen.
13.	Hoe zien de gebiedsentrees er straks uit?	In het voorkeursalternatief onderscheiden we grote en kleine gebiedsentrees. Bij kleine entrees moet u denken aan een eenvoudig klaphek en een informatiebord. Bij grote entrees moet u denken aan een kleine parkeergelegenheid voor auto en fiets. In de planuitwerking wordt dit per entree concreet uitgewerkt.
14.	Zijn de gebiedsentrees die op de kaart staan al definitief?	De gebiedsentrees die op de kaart van het Voorkeursalternatief staan, zijn nog niet definitief. De exacte locaties bepalen we in de planuitwerkingsfase.
15.	Zitten de dorpen rondom Rhederlaag ook in het plangebied?	Het Rivierklimaatpark richt zich op het buitendijkse gebied tussen Arnhem en Giesbeek. De dorpen liggen binnendijs en vallen hier dus buiten. De gebiedsentrees vormen de verbinding met de omliggende dorpen.
16.	Wordt de bocht in de IJssel bij de Steegse haven aangepast?	Aanpassing van de invaart naar de Steegse haven is geen onderdeel van het programma Rivierklimaatpark. Rijkswaterstaat voert hier baggeronderhoud uit om de bocht voldoende diep en breed te houden voor de scheepvaart.
17.	Is er geen doorsteek tussen de Steegse haven en de IJssel overwogen?	In de verkenningsfase is deze doorsteek inderdaad niet onderzocht en daarom maakt hij nu ook geen onderdeel uit van het voorkeursalternatief.
18.	Wat is het doel van pilot palenrijen?	We willen met de pilot palenrijen leren hoe we precies de stroming van de rivier kunnen beïnvloeden om ondieptes in de rivier te verminderen.

19.	Wat zijn de plannen voor de overnachtingshaven?	Het plan voor een overnachtingshaven bij Giesbeek vormt momenteel geen onderdeel van programma Rivierklimaatpark. De plannen hiervoor zijn stopgezet (zie voor meer informatie Rijkswaterstaat aanleg overnachtingshaven Giesbeek).
20.	Wordt de bevaarbaarheid van de Steegse haven ook verbeterd?	Het voorkeursalternatief voor het Rivierklimaatpark richt zich op de inrichting van de oevers en de bevaarbaarheid in de IJssel, niet op de bevaarbaarheid van de zijwateren.
21.	Wordt de Marsweg breder gemaakt?	De Marsweg wordt zo aangepast, dat de weg zowel veilig als aantrekkelijk is voor snel en langzaam verkeer. We onderzoeken of hiervoor de weg verbreed moet worden en of dat mogelijk is.
	Natuur en struinen	
22.	Waar komen de paden en heggen die worden aangelegd in het Rivierklimaatpark?	Landschapselementen, zoals paden en heggen, zijn onderdeel van het Rivierklimaatpark. In de notitie Voorkeursalternatief zijn een aantal zones aangegeven waar struinpaden kunnen komen. Landschapselementen zoals heggen en houtwallen zijn voorzien in de uiterwaarden, Velperwaarden en de Koppenwaard. Waar de paden en landschapselementen precies komen, is onderwerp van onderzoek.
23.	Wie gaat de struinpaden aanleggen?	De struinpaden worden ontwikkeld in overleg met de grondeigenaren en gebruikers. In de planuitwerkingsfase wordt duidelijk wie de paden gaat aanleggen en wie verantwoordelijk wordt voor het beheer en onderhoud van de paden.
24.	Hoe verhouden struinpaden en rustgebieden zich met vogels en natuur?	Struin- en wandelroutes kunnen gevolgen hebben voor vogels en andere natuurwaarden. Daarom onderzoeken we de beste ligging van de routes, waarbij zo min mogelijk natuurwaarden worden aangetast of verstoord.
25.	Waarom zijn er heggen en hagen verdwenen uit de Velperwaarden? Wat doen jullie er tegen?	De afgelopen eeuw zijn er inderdaad heggen deels of geheel uit de Velperwaarden verdwenen. In de planuitwerking onderzoeken we of, waar en op welke wijze we de historische heggen kunnen herstellen of terugbrengen. We zijn hiervoor met de verschillende grondeigenaren (o.a. agrariërs en Natuurmonumenten) in gesprek. Niet overal zijn heggen en hagen gewenst. Zo moeten we rekening houden met de doorstroming van het gebied in perioden van hoogwater. Daarnaast moeten we rekening houden met de weidevogels die in open landschap leven.
26.	Hoe worden de ijsvogels beschermd?	Met de aanleg van de geul wordt het leefgebied voor de ijsvogel vergroot. We verwachten dus dat de omstandigheden verbeteren voor deze soort. De struin- en wandelroutes blijven aandachtspunt. Deze routes kunnen gevolgen hebben voor vogels en andere natuurwaarden. Daarom onderzoeken we de beste ligging van de routes, waarbij zo min mogelijk natuurwaarden worden aangetast of verstoord.
	Cultuurhistorie	
27.	Wat is de opgave voor Fort Westervoort?	De opgave voor Fort Westervoort binnen Rivierklimaatpark is beperkt. De RKP-maatregelen moeten voorkomen dat het fort verder achteruitgaat. Dit doen we onder andere door het lekkende dak van het fort waterdicht te maken. Daarnaast willen we een gebiedsentree maken, zodat het fort beter toegankelijk wordt.

Participatie		
28.	Hoe worden gemeenteraden betrokken?	Alle betrokkenen uit het gebied en dus ook de raden ontvangen uitnodigingen voor inloopbijeenkomsten. De raden van de vijf gemeenten betrekken we in ieder geval bij twee belangrijke momenten in de fase van de planuitwerking: wanneer we een voorstel voor de reikwijdte en het detailniveau van het MER-onderzoek hebben en bij het kiezen van de voorkeursvariant. Daarnaast betrekken we de raden als het vaststellen van het omgevingsbesluit per deelgebied aan de orde is.
29.	Kunt u aangeven wat wel en niet wordt gedaan met de ideeën van bewoners?	<p><i>Wanneer en hoe vragen wij om uw ideeën?</i></p> <p>Per fase presenteren we de conceptplannen aan de mensen in het gebied. We vragen dan uw reactie. Bij elk participatiemoment wordt aangegeven op welke zaken wij graag uw reactie willen hebben.</p> <p>In het begin zullen wij u vragen om globaal mee te denken over de conceptplannen. Door de tijd heen zal het conceptplan duidelijker en completer worden. Later in het proces zullen wij u vragen om mee te denken over de details van de conceptplannen.</p> <p><i>Wat doen wij met uw ideeën?</i></p> <p>De reacties die u geeft kunnen wij meenemen in de uitwerking van het plan. De plannen worden met uw reacties aangevuld en aangescherpt. Het is helaas niet mogelijk om altijd alle ideeën mee te nemen. Afhankelijk van de fase van het project, verschilt dit.</p> <p>Soms is het bijvoorbeeld zo, dat de opmerkingen te gedetailleerd zijn voor het conceptplan. Het conceptplan zit dan nog op een globaler niveau. In zo'n geval kan een gedetailleerde opmerking niet worden verwerkt. In een latere fase kan misschien wel ruimte zijn voor deze opmerking. Wij laten de indieners altijd weten welke reacties wel en niet worden verwerkt en waarom. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om dit goed aan u uit te leggen.</p> <p>Is er iets onduidelijk? Laat het ons weten! Kijk op http://www.rivierklimaatpark.nl voor meer informatie. Of neem contact op via email rivierklimaatpark@rws.nl.</p>
30.	Kunt u aangeven wat is gedaan met onze ideeën in de vorige fase?	De terugkoppeling op de ideeën die in de vorige fase zijn ingediend, vond plaats tijdens de bijeenkomsten van april 2018. Deze terugkoppeling is nog na te lezen in bijlage 1 bij de Notitie Voorkeursalternatief . De toelichting op het concept voorkeursalternatief vond plaats tijdens de bijeenkomsten van juli 2019. De indieners van zienswijzen hebben hier bovendien een schriftelijke reactie op ontvangen.
Planning		
31.	Wat is de globale planning van RKP?	De planning voor het rivierklimaatpark is opgenomen onder Globale planning Planuitwerkingsfase - Rivierklimaatpark IJsselpoort . We onderzoeken nog of we specifieke onderdelen van het plan al eerder kunnen uitvoeren naast de uitwerking van het hele plan. Dit kan waarschijnlijk alleen voor kleine onderdelen uit het plan, zoals de faunapassage bij Gemaal de Volharding.
Recreatie		
32.	Wat zijn de plannen voor Terrein de Groot?	In het Voorkeursalternatief hebben we Terrein de Groot als ontwikkellocatie voor recreatie, duurzame energie en natuur aangegeven. Op dit moment worden de mogelijkheden hiervoor onderzocht.
33.	Wie zoekt naar mogelijke ontwikkelaars van de oude steenfabrieken?	Dit is de verantwoordelijkheid van de grondeigenaren van de betreffende terreinen. Vanuit het project Rivierklimaatpark wordt alleen voor het steenfabrieksterrein De Groot nagedacht over ontwikkeling en exploitatie.

34.	Hoe zorgen jullie dat het gebied ook toegankelijk wordt voor minder validen?	In de verkenningsfase hebben we ons gericht op de hoofdkeuzen voor het gebied. Op verschillende plekken is gekozen om het gebied toegankelijk te maken voor recreatief gebruik, vooral door middel van struinpaden. In de planuitwerking werken we de entreegebieden en de padenstructuur verder uit. Hierbij kijken we ook naar de toegankelijkheid voor minder validen.
	Vee	
35.	Mogen er koeien en paarden grazen in het gebied?	Dit is afhankelijk van de (natuur)doelen op het betreffende perceel en de ambities van de grondeigenaar. Op de gronden waar wordt ingezet op natuurinclusieve landbouw, is begrazing door vee meestal mogelijk. Op gronden met een natuurdoel, onderzoeken we met de perceeleigenaar of begrazing een bijdrage levert aan het behalen van het natuurdoel. We onderzoeken dan welk type begrazing en welke intensiteit in dat geval het beste is.
	Water, hoogte en kwaliteit	
36.	Hoe komt de geul bij Westervoort er uit te zien?	In het Voorkeursalternatief is gekozen om de drie plassen die al in het gebied liggen met elkaar te verbinden met een geul. Hiermee ontstaat een lange geul die is aangesloten op de IJssel. In de planuitwerkingsfase werken we dit verder uit. We brengen de gevolgen in beeld en maken vervolgens definitieve keuzes in de voorkeursvariant.
37.	Wat wordt er gedaan aan de lage waterstand bij Rhederlaag?	Het waterpeil van Rhederlaag wordt bepaald door de bodemligging en de afvoer van de Boven IJssel. De Boven IJssel voert water en sediment aan vanuit het Pannerdens kanaal. Binnen het programma Rivierklimaatpark kunnen we weinig doen aan de bodemligging en de afvoer van de IJssel. De lage waterstand op de Boven IJssel wordt veroorzaakt door weinig wateraanvoer in droge periodes. Daarnaast is de IJssel over de gehele lengte van het Rivierklimaatpark behoorlijk uitgeschuurd. Dit is een gevolg van bochtafsnijdingen uit de jaren 70 bij Rheden, de Steeg en Doesburg. Voor het beïnvloeden van de aanvoer en de rivierbodemligging, moeten keuzes worden gemaakt op hoger niveau. Bijvoorbeeld over hoe het water moet worden verdeeld over Rijn, Waal en IJssel bij lage rivierafvoeren, welke rivierbodemligging hiervoor nodig is en welke maatregelen worden genomen om dat te bereiken. Het programma Integraal Riviermanagement (IRM) is hiervoor aan het werk. Zie voor meer informatie www.bouwplaatsIRM.nl). Het programma Rivierklimaatpark richt zich in de tussentijd op het niet verder laten uitschuren van de Boven IJssel. Het programma zorgt met maatregelen in de uiterwaarden en langs de oever voor het verlagen van de stroomsnelheid. Hierdoor treedt er minder erosie op. Door dit op de juiste plekken te doen, verwachten we dat de rivierbodem over de gehele lengte stabiliseert. Hiermee willen we voorkomen dat de waterstanden bij lage rivierafvoeren verder afnemen.
38.	Heeft het project invloed op de waterkwaliteit in Rhederlaag?	In de huidige situatie komt het water uit de IJssel via Giesbeek samen met grondwater in de recreatieplassen Rhederlaag. Als gevolg van de kadeverlaging in de Koppenwaard zal er vaker IJsselwater via de Koppenwaard het Rhederlaag instromen. We onderzoeken of dit effect heeft op de zwemwaterkwaliteit van het gebied. We onderzoeken vooral of dit leidt tot een verhoging van voedselrijk water en daarmee tot het vaker optreden van blauwalgen.

39.	We hadden bedacht dat er een strand kan komen bij de Steeg. Wat is er gebeurd met dit idee?	In de verkenningsfase zijn veel ideeën opgehaald waaronder het strandje. Bij het ontwikkelen van kansrijke oplossingsrichtingen in 2018 is opgemerkt dat een strand bij de Steegse Haven niet past binnen het beleid van de gemeente Rheden. Door gebrek aan draagvlak is gekozen om dit idee niet verder uit te werken. Alle wensen die zijn benoemd in de verkenningsfase, zijn opgenomen in de Notitie Kansrijke Oplossingen RKP .
40.	Wij wonen op het water bij de Steeg. Hoe wordt verzanding aan de kant van de woonboten tegen gegaan? En wordt de bevaarbaarheid van de haven verbeterd?	Als gevolg van klimaatverandering hebben we steeds vaker te maken met lage waterstanden en weinig waterafvoer in de IJssel (lage rivierafvoeren). Daarnaast schuurt de bodem van de IJssel verder uit. Hierdoor hebben we in de IJssel vaker last van laagwater waardoor de woonboten steeds vaker 'op de bodem staan'. Het Rivierklimaatpark richt zich vooral op aanleg-ingrepen. We willen het uitschuren van de bodem van de IJssel tegengaan, zodat de situatie niet slechter wordt. Het (regulier) uitbaggeren van IJssel of Steegse haven is geen onderdeel van onze opdracht.
41.	Hoeveel centimeter worden de kade van de Marsweg en de zomerkade in de Koppenwaard verlaagd?	In het voorkeursalternatief is uitgegaan van 6 á 8 dm. In de planuitwerking wordt dit nader uitgewerkt; dit kan dus nog veranderen. Ook denken we na of we de verlaging in fases kunnen uitvoeren. Door de kade bijvoorbeeld eerst een klein beetje te verlagen. In de planuitwerking worden verschillende varianten ontwikkeld en beoordeeld. Uit de varianten wordt daarna een voorkeursvariant uitgewerkt.
42.	Blijft de sluis in de Marsweg gehandhaafd?	Dat is nog niet bekend. Dit is ook afhankelijk van de keuzen die worden gemaakt voor de kadeverlaging. De beantwoording van deze vraag is onderdeel van de planuitwerking.
43.	Wordt in het plan rekening gehouden met het vasthouden van water in verband met droogte?	In de plannen voor het Rivierklimaatpark kijken we ook naar het vasthouden van het water in de uiterwaarden. Hierbij kijken we in eerste instantie naar het vasthouden van water in geulen, bijvoorbeeld door het aanbrengen van drempels zoals is gedaan in de Rozendaalse beek. Daarnaast kijken we naar mogelijkheden om het water zo lang mogelijk vast te houden na het overstromen van een uiterwaard. Zo kan het water als buffer gebruikt worden voor de natuur en landbouw later in het jaar.
44.	Welke maatregelen worden genomen in Rhederlaag?	In Rhederlaag spelen diverse zaken. <ul style="list-style-type: none"> • We willen de kwaliteit van de recreatiemogelijkheden in Rhederlaag duurzaam verbeteren. • We willen van de Marsweg een veilige en aantrekkelijke entree maken voor het gebied. • De ingrepen in de Koppenwaard kunnen leiden tot meer IJsselwater in Recreatieplas Rhederlaag. In de komende fase doen we verder onderzoek naar mogelijke effecten hiervan op de waterkwaliteit, de stroomsnelheid en waterstanden in Rhederlaag.
45.	Als de rivier meer ruimte krijgt, wordt de waterstand dan lager?	Met de rivierverruiming richten we ons op het verlagen van de waterstanden bij extreem hoge rivierafvoeren (hoger dan die in 1995). Bij lage rivierafvoeren (zoals in de zomer van 2022) hebben de rivierverruimende ingrepen zoals die in het voorkeursalternatief staan, nauwelijks effect. Naast rivierverruiming richten we ons in het voorkeursalternatief op het stopzetten van de uitschuring van de rivierbodem. Hiermee willen we voorkomen dat bij lage rivierafvoeren de (laag-)waterstanden in de toekomst verder gaan dalen.